

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ: ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА THE ECONOMIC POTENTIAL OF THE REGION: INNOVATION CONSTITUENT

УДК 332.122(477)

Соколюк К.Ю.

к.е.н., старший викладач
кафедри маркетингу та реклами
Вінницький торговельно-економічний
інститут

Київського національного торговельно-
економічного університету

Головащенко А.В.

асистент кафедри маркетингу та реклами
Вінницький торговельно-економічний
інститут

Київського національного торговельно-
економічного університету

У статті проаналізовано ключові визначення поняття «інноваційний потенціал» як складової економічного потенціалу регіону. Визначено основні його компоненти та умови формування її розвитку. Встановлено, що основою формування інноваційного потенціалу є рівень розвитку людського капіталу, якість якого залежить від ефективності вкладених інвестицій. Окреслено подальші перспективи розвитку інноваційного потенціалу.

Ключові слова: ресурсний потенціал, економічний потенціал, інноваційний потенціал, інновація, людський капітал, трудові ресурси, економіка регіону, новація, ринкові можливості.

В статье проанализированы ключевые определения понятия «инновационный потенциал» как составляющей экономического потенциала региона. Определены основные его компоненты и условия формирования и развития. Установлено, что основой формирования инновационного потенциала является уровень развития человеческого капитала, качество кото-

рого зависит от эффективности вложенных инвестиций. Определены дальнейшие перспективы развития инновационного потенциала.

Ключевые слова: ресурсный потенциал, экономический потенциал, инновационный потенциал, инновация, человеческий капитал, трудовые ресурсы, экономика региона, новация, рыночные возможности.

The basic definitions of "innovative potential" as a component of the economic potential of the region are analyzed in the article. The basic components and conditions of its formation and development are determined. It was established that the basis of the formation of innovative potential is the level of development of human capital, the quality of which, in turn, depends on the efficiency of investments. Further prospects for the development of innovation potential and conditions for its involvement in the production process are outlined.

Key words: resources potential, economic potential, innovation potential, innovation, human capital, labor resources, regional economy, market opportunities.

Постановка проблеми. Вирішальну роль у формуванні конкурентної, ефективної економіки країни як на мікро-, так і на макрорівнях відіграє ресурсний потенціал, що обумовлює необхідність постійного вивчення та пошуку шляхів його зміцнення.

Економічний потенціал регіону – це сукупні можливості раціонального та ефективного використання ресурсів регіону в процесі виробництва матеріальних благ і послуг для досягнення поставленої мети в межах адміністративно-територіального утворення.

Як і економіка загалом, економічний потенціал регіону є динамічною системою, що характеризується комплексністю та системністю свого розвитку та постійною зміною пропорцій і зв'язків між його складовими як у часі, так і в просторі. Перебуваючи у функціональній залежності, одні складові економічного потенціалу видозмінюють інші, що обумовлює зрушення пропорцій функціонального і територіального характеру.

Як правило, економічний потенціал регіону представляють у вигляді комплексу взаємопов'язаних потенціалів, оскільки існує безліч підходів до формування такого комплексу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням ресурсного потенціалу (економічного потенціалу) займалась значна частина науковців як в Україні, так і за її межами. Вагомий внесок у розвиток цієї теми здійснили В.М. Бондаренко, О.А. Демин, С.Є. Лешанич, Л.Ц. Масловська та інші вчені. Окремими напрямом дослідження економічного потенціалу є вивчення його іннова-

ційної складової. Значний внесок у вивчення цього питання здійснили Ю.О. Бакланова, Л.Я. Бенюк, О.Б. Жихор, Н.С. Куцай, Н.А. Леоненко, В.О. Шутенко та інші відомі науковці.

Постановка завдання. Аналізуючи ресурсний потенціал регіону, а саме його формування та розвиток, вважаємо, що слід детальніше дослідити економічний потенціал та одну з розвиваючих його складових, а саме інноваційну складову. Оскільки з розвитком науки та техніки, а також з урахуванням залежності цієї складової економічного потенціалу від фактору часу вивчення та пошук можливостей ефективнішого його використання набуває системного характеру.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проаналізувавши основні наукові підходи до трактування поняття «економічний потенціал» та його складових, зупинимось на найбільш оптимальному з них, що запропонував С.Є. Лешанич. Науковець пропонує поділяти економічний потенціал на такі складові [14]:

- трудовий потенціал;
- виробничий потенціал;
- ресурсний потенціал;
- інформаційний потенціал;
- інноваційний потенціал;
- фінансовий потенціал.

Регіонам України в сучасних умовах переважно притаманна орієнтація на традиційні ресурси і фактори конкурентних переваг. Тоді як ресурси, пов'язані з інноваційною та інституційною складовими економічного зростання, задіяні значно меншою мірою.

Інноваційний потенціал регіону – це комплекс взаємопов'язаних ресурсів і здатностей до їх реалізації, що визначають спроможність економіки регіону до розвитку на основі постійного пошуку, використання та розвитку нових сфер і способів ефективно реалізації фактичних та потенційних ринкових можливостей. Він є ядром його економічного потенціалу, органічно входячи до складу кожної з його складових. У зв'язку з необхідністю постійного пристосування економіки регіону під вплив зовнішніх факторів (світових тенденцій) саме достатність інноваційного потенціалу є вирішальною у забезпеченні еколого-економічної безпеки регіонів та країни загалом, зростання національної економіки та її сталого розвитку [18].

О.А. Демин дає таке визначення: «інноваційний потенціал регіону – це сукупність усіх наявних у регіоні видів ресурсів, включаючи інтелектуальні, матеріальні, фінансові, інформаційні тощо, необхідних для забезпечення інноваційного процесу на всіх стадіях – від продукування нових знань до поширення й реалізації інноваційної продукції, а також здатності суб'єктів господарювання до сприйняття інновацій та їх інноваційної активності» [8].

Крім цих визначень, існує ще ціла низка трактувань провідних науковців, що систематизовані Н.М. Буняк [6], а ми наводимо ще декілька визначень (табл. 1).

Інноваційний потенціал визначається як базовий ресурс у сучасних умовах інтенсивного розвитку економіки, що дає змогу ефективно використовувати всі інші ресурси, які має суспільство.

Існує й таке визначення інноваційного потенціалу території: комплекс взаємопов'язаних ресурсів і можливостей їх реалізації, які визначають її здатність (інтелектуальну, технологічну, інформаційну, науково-дослідницьку, економічну тощо) приводити у відповідність зовнішні та внутрішні можливості розвитку; використання й розвиток нових сфер і способів ефективно реалізації наявних і перспективних ринкових можливостей [22].

Для зручнішого аналізу виділяють складові інноваційного потенціалу, що характеризують ресурси та здатність до їхньої реалізації, які визначають можливості підприємств території розвиватися інноваційним шляхом.

Ю.С. Шипуліна виділяє такі складові інноваційного потенціалу [21]:

Таблиця 1

Основні підходи до трактування поняття «інноваційний потенціал регіону»

Автор	Зміст визначення інноваційного потенціалу регіону
Ю.О. Бакланова [2]	Це джерела, можливості, засоби створення умов для оптимізації внеску науки й техніки в економічний розвиток за рахунок впровадження ринкових принципів у цю сферу та реструктуризації.
Л.Я. Беновська [4]	Це поєднання умов та сукупності кадрових, науково-дослідницьких, матеріально-технічних, фінансових, інформаційних ресурсів, які тісно взаємопов'язані між собою, використовуються для інноваційної діяльності суб'єктів регіону та забезпечують на основі цього конкурентні переваги.
О.А. Біловодська, О.Ф. Грищенко [5]	Це сукупність усіх ресурсів цього регіону, що забезпечує його здатність в наявних соціально-економічних умовах створювати, отримувати та впроваджувати інновації, спираючись на наявну інформаційну інфраструктуру та інноваційну культуру.
Є.С. Галушко [7]	Це спроможність підприємств розробляти і впроваджувати нововведення відповідно до необхідних якісних стандартів з метою адаптації до змін у зовнішньому середовищі.
О.Б. Жихор [9]	Це здібність та готовність економічної системи (регіону) здійснювати ефективну інноваційну активність.
Ю.М. Канигін [10]	Це система, яка включає науку, освіту і технічний потенціал виробництва, іншими словами, це вся сукупність чинників (інтелектуальних і матеріальних), які визначають рівень, терміни і масштаби поширення нових технологічних систем у суспільному виробництві.
О.В. Куур, М.В. Струкова [11]	Це накопичений сукупний інноваційний ресурс, який забезпечує інтенсивний розвиток економічних суб'єктів регіону і сприяє отриманню ними доходів.
Н.С. Куцай [12]	Це оптимальне поєднання сукупності ресурсів кадрових, науково-дослідницьких, матеріально-технічних, ринкових, політико-правових, інформаційних, фінансових, які максимально уможливають їх використання для успішного соціально-економічного зростання регіону та підвищення якості життя його населення.
Н.А. Леоненко [13]	Це структурний елемент економічного потенціалу та сукупна здатність науково-технічних знань і практичного досвіду, які має суспільство на цьому етапі його розвитку, забезпечити найбільш повне використання ресурсів економічного потенціалу.
С.А. Трухін [19]	Це сукупність науково-технічних, виробничих, технологічних, кадрових, інфраструктурних, фінансових, правових та інших можливостей господарюючих суб'єктів регіону забезпечити сприяння та дифузії інновацій.
Л.З. Фатхулліна, Л.В. Шабалтіна [20]	Це сукупність людських, соціальних, правових, матеріально-технічних, інформаційних та інших ресурсів, призначених для інноваційного розвитку регіону.
В.О. Шутенко, Т.І. Городинський [23]	Це спроможність регіону, використовуючи наявні ресурси та інфраструктуру, створювати інноваційний продукт та впроваджувати його на ринок.

– ринкова, яка характеризує ступінь відповідності зовнішніх можливостей території зовнішнім, які генеруються ринковим середовищем;

– інтелектуальна, що визначає можливості генерації та сприйняття ідей і задумів новацій та доведення їх до рівня нових технологій, конструкцій, організаційних і управлінських рішень;

– кадрова, що характеризує можливості персоналу застосувати нові технології, реалізувати нові організаційні й управлінські рішення, розробити й виготовити нові товари;

– технологічна, яка характеризує здатність підприємств території оперативним чином переорієнтувати виробничі потужності й налагодити економічно ефективне виробництво нових продуктів, які відповідають запитам споживачів;

– інформаційна, що характеризує інформаційну забезпеченість, ступінь повноти, точності й суперечності інформації, необхідної для прийняття ефективних інноваційних рішень;

– інтерфейсна, яка характеризує можливості приведення у відповідність і узгодженість різноспрямованих інтересів суб'єктів інноваційного процесу, зокрема розробників інновацій, виробників нових товарів, інвесторів, постачальників вихідної сировини, матеріалів і комплектуючих, торговельних і збутових посередників, споживачів, суспільство загалом;

– науково-дослідницька, яка характеризує наявність започаткування результатів науково-дослідницьких робіт, достатнього для генерації нових знань, здатність проведення досліджень з метою перевірки ідей новацій та можливості їх використання у виробництві нової продукції.

Окремою складовою інноваційного потенціалу регіону визначено маркетингову складову, що є здатністю регіону з використанням наявних ресурсів, наявної інноваційної інфраструктури та сформованої інноваційної культури комерціалізувати результати науково-технічної діяльності та забезпечити їх ефективне використання [22].

Визначення сутності та змісту інноваційної складової економічного потенціалу має на меті подальшу оцінку його стану та ефективності використання. Найбільш поширеною є методика кількісної оцінки інноваційного потенціалу.

Методика кількісної оцінки інноваційного потенціалу регіону, розроблена Е.П. Амосенком і В.А. Бажановим, передбачає використання методу головних компонент, який дає змогу під час аналізування причинно-наслідкових зв'язків із сукупності елементарних ознак виявити приховані загальні характеристики вищого порядку. При цьому головні компоненти виконують роль інтегральних показників окремих частин інноваційного потенціалу регіону [1].

В результаті проведеного аналізу автори визначили шість головних компонент (факторів) [1]:

1) дослідницький потенціал населення;

2) витратомісткість валового регіонального продукту за дослідницькими роботами;

3) наукоємність валового регіонального продукту за докторами наук;

4) наукоєсність валового регіонального продукту за дослідниками з науковими ступенями;

5) винахідницький потенціал економічно активного населення;

6) рівень інноваційної активності організацій.

Досліджуючи та узагальнюючи наявні методики оцінки інноваційного потенціалу, Н.М. Буяк дійшла висновку, що більшість методик [6]:

– передбачають оцінку лише його ресурсної складової і не дають змогу зіставити наявний інноваційний потенціал та рівень його використання;

– перевантажені великою кількістю одиничних показників, які дуже часто корелюють між собою, оскільки розрахунок вагових коефіцієнтів проводиться на основі експертних оцінок, а не кореляційних залежностей;

– характеризуються складністю розрахунків;

– передбачають оцінку інноваційного потенціалу регіону фрагментарно та не враховують особливості функціонування та розвитку регіону;

– характеризуються недостатнім обґрунтуванням принципів групування одиничних показників [6].

Науковці наголошують на тому, що розвиток науково-технічного прогресу, генерування інновацій є тими важливими чинниками, які спрямовані на покращення умов життєдіяльності суспільства певного регіону. Інноваційний шлях розвитку регіональної економіки зумовлений комплексним реформуванням науково-технічної сфери від прикладних досліджень до серійного виробництва наукоємної продукції та виведення її на міжрегіональні й світові ринки. Трансформаційні процеси залежать від активізації розвитку інновацій у регіоні в його господарському комплексі, формування нових видів економічної діяльності, оптимізації територіально-галузевої структури регіону, зрештою, підвищення якості життя населення [15].

Значну увагу науковців приділено дослідженню шляхів розвитку інноваційного потенціалу як складової економічного потенціалу. Зокрема, запропоновано підхід, що дає змогу виробити концептуальні напрями інноваційної стратегії економічного зростання, що базується на:

– підтримці інноваційного потенціалу, зокрема тих виробничо-технологічних систем, що мають завершений характер, інновацій базисного характеру;

– селективності підтримки напрямів інноваційного характеру для концентрації наявних ресурсів та підвищення ефективності їх використання;

– сприянні розвитку конкурентних переваг підприємств з виробництва нових високотехнологічних продуктів, а особливо національних торговельних марок;

– залученні до інноваційно-інвестиційного процесу на державному та регіональному рівнях ресурсів усіх наявних форм власності, включаючи приватну;

– запровадженні єдиних національних технологічних стандартів на основі світових стандартів якості;

– розвитку інновацій інфраструктурного та організаційно-управлінського типу, що є необхідною передумовою підвищення конкурентоспроможності національних виробників;

– використанні кластерної стратегії [13].

Національна інноваційна система країни формується під впливом наявності природних ресурсів, форм інституційної взаємодії державних і приватних структур, рівня розвитку науки й інноваційного потенціалу тощо.

Водночас рівень розвитку науки й інноваційного потенціалу прямо залежить від наявності та якості людського капіталу, який є базою (основною), першоджерелом новацій, оскільки саме людина своїм інтелектом та здібностями створює абсолютно нові продукти.

Процес становлення та подальшого використання людського капіталу проходить в два основні етапи:

1) формування людського капіталу;

2) примноження та збагачення людського капіталу (рис. 1).

Відповідно до етапу розвитку людського капіталу в процес його інвестування залучаються різні інвестори. Науковці виділяють таких основних інвесторів людського капіталу, як окремі індивіди, домогосподарства, господарські товариства (корпорації, підприємства, організації), фінансово-кредитні установи, держава, громадські та міжнародні

організації [16]. Загалом їх можна поділити на три групи, такі як окремі індивіди та домогосподарства; держава та державні установи; прибуткові та неприбуткові організації та установи.

Регулювання процесу ефективності інвестування людського капіталу на державному рівні має здійснюватися на двох етапах його становлення та подальшого розвитку (рис. 1). На етапі формування це має здійснюватися через систему управління вихованням дітей (контроль за компетентністю персоналу дитсадків та дошкільних закладів, відповідністю їх матеріально-технічного забезпечення), контроль за якістю надання освітніх послуг (контроль за психолого-педагогічними якостями педагогів, їх професійними навичками та вмінням донести необхідну інформацію учням), сприяння створенню соціально-культурних закладів, розвитку творчих та інтелектуальних здібностей.

Деякі науковці найвагомим активом людського капіталу визначають освіту, що можна розглядати не лише як засіб збільшення майбутніх доходів, але й як здатність створювати режим самогенерації або самоінвестування людського капіталу [17]. Це пояснюється тим, що завдяки освіті людина, використовуючи трудовий потенціал за призначенням, не лише примножує матеріальні блага, що потім використовуються для задоволення фізіологічних, соціальних та інших потреб, але й вдосконалює свої навички, професійні здібності та компетенції.

На етапі примноження та збагачення людського капіталу велике значення має регулювання державою у співпраці з підприємствами та організаціями попиту та пропозиції на ринку праці, а саме ліцензування та випуск спеціалістів тих професій, які є необхідними для розвитку економіки країни. Також

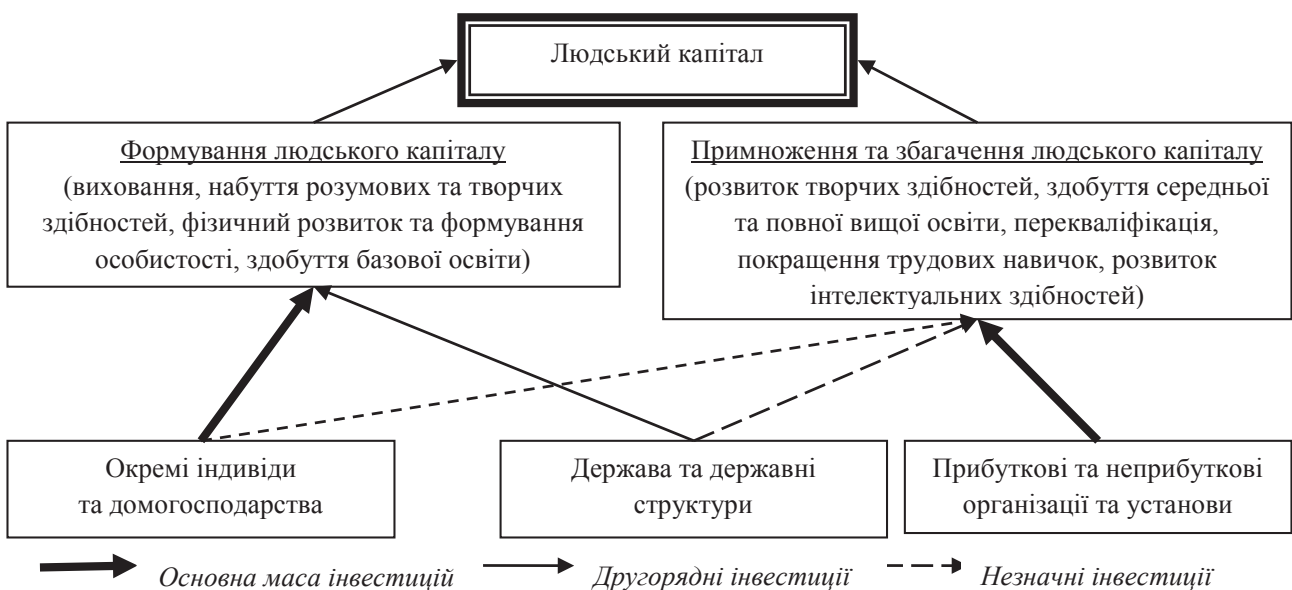

Рис. 1. Процес становлення та подальшого збагачення людського капіталу

Джерело: складено авторами на основі джерела [16]

невід'ємним елементом цього процесу є співпраця підприємств та навчальних закладів щодо виробничої практики студентів та подальшого їх працевлаштування. Це дасть можливість скоротити безробіття в країні, що викликано невідповідністю пропозиції попиту на ринку праці, та дасть змогу переступити так званий підводний камінь, а саме необхідний стаж роботи в три роки.

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, варто зазначити таке. Існує значна кількість визначень поняття «інноваційний потенціал» як складової економічного потенціалу. Всі вони зводяться до науки, освіти та інноваційної активності окремого підприємства, регіону та країні загалом. В основу ж інноваційної діяльності, на наш погляд, має бути закладено людський капітал, що потребує значних вкладень для свого формування та подальшого розвитку.

Наведені дані підтверджують той факт, що подальше сприяння вкладенню інвестиційних ресурсів в людський капітал є актуальною проблемою для економіки України та регіонального розвитку щодо формування інноваційного потенціалу, оскільки на сучасному етапі розвиток людського капіталу та ефективно залучення його у виробничий процес є більшою мірою необхідністю, ніж рекомендацією для усунення безробіття та невідповідності між потребою ринку в працівниках необхідної освітньої підготовки та пропозицією. Крім того, підвищення рівня зайнятості населення сприятиме зростанню його платоспроможності, що сприятиме регіональному розвитку та розвитку економіки країни загалом.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Амосенок Э.П. Интегральная оценка инновационного потенциала регионов России. Регион: экономика и социология, 2006. № 2. С. 134–145.
2. Бакланова Ю.О. Инновационный потенциал региона и его открытость по отношению к внешней среде. Управление экономическими системами. 2010. № 1(21). URL: <http://uecs.mcnip.ru>.
3. Бахтизин А.Р. Сравнительные оценки инновационного потенциала регионов РФ. Проблемы прогнозирования. 2010. № 3. С. 73–81.
4. Беновська Л.Я. Інноваційний потенціал регіону та умови його реалізації URL: <http://nbuv.gov.ua>.
5. Біловодська О.А. Формування маркетингових критеріїв щодо оцінки інноваційного потенціалу регіону. Механізм регулювання економіки. 2009. № 4 (Т. 2). С. 246–256.
6. Буняк Н.М. Інноваційний потенціал регіону: сутність та методика оцінки. Економіка та держава. 2011. № 11. С. 38–40.
7. Галушко Е.С. Повышение эффективности использования инновационного потенциала в условиях перехода к рыночным отношениям: дисс. ... канд. экон. наук; НАН Украины, Институт экономики промышленности. Донецк, 1998.

8. Демин О.А. Методологические основы регулирования потенциала экономического развития региона: автореф. дисс. ... канд. экон. наук: спец. 08.02.03; Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина. Харьков, 2004. 20 с.

9. Жихор О.Б. Інноваційний потенціал регіону та підходи до його оцінки. Коммунальное хозяйство городов. 2006. № 73. С. 56–66.

10. Каныгин Ю.М. Научно-технический потенциал (проблемы накопления и использования). Новосибирск, 1974.

11. Куур О.В. Рейтинговая оценка инновационного потенциала регионов Республики Казахстан. URL: http://www.rusnauka.com/15_APSN/67137.doc.htm.

12. Куцай Н.С. Проблеми дослідження підходів до трактування поняття «інноваційний потенціал регіону». URL: <http://vlp.com.ua/node/741>.

13. Леоненко Н.А. Інноваційний потенціал регіону як основа відтворення економічного потенціалу. Бізнес-Інформ, 2013. № 11. С. 138–142.

14. Лешанич С.Є. Формування складових економічного потенціалу регіону. Моделювання регіональної економіки. 2013. № 2.

15. Масловська Л.Ц. Сталий розвиток продуктивних сил регіонів: теорія, методологія, практика: монографія. Київ: нац. торг.-екон. ун-т, 2003. 366 с.

16. Подра О.П. Інвестиції в людський капітал як чинник розвитку інформаційного суспільства. Економічні науки. Секція «Економічна теорія та економічна історія». 2010. Вип. 7(28). Ч. 2.

17. Степаненко Н.О. Інвестування в людський капітал на сучасному етапі розвитку української економіки. Бізнес-Інформ, 2009. № 11(2). С. 181–183.

18. Стеценко Т.О. Аналіз регіональної економіки: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2002. 116 с.

19. Трухин С.А. Оценка инвестиционной привлекательности и инновационного потенциала (на примере Алтайского края). URL: http://elibr.altstu.ru/elibr/books/Files/pv2006_03_1/pdf/200truh.pdf.

20. Фатхулина Л.З. Методология анализа инновационного потенциала региона по фактору образования. Вестник УГАТУ. 2010. № 5 (40). С. 233–242.

21. Шипуліна Ю.С. Управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств: дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.02.02 «Економіка та управління науково-технічним прогресом»; СДУ. Суми, 2006. 248 с.

22. Шутенко В.О. Інноваційний потенціал регіону: теоретичний аспект URL: <http://ena.lp.edu.ua>.

23. Шутенко В.О. Інноваційний потенціал регіону: теоретичний аспект. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємство в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2001. № 436. С. 427–431.

REFERENCES:

1. Amosenok E.P. (2006) Yntehralnaia otsenka ynnovatsyonnoho potentsyala rehyonov Rossyy [Integral assessment of the innovative potential of the regions of Russia]. Rehyon: ekonomyka i sotsyolohyia, № 2. P. 134–145.
2. Baklanova Yu.O. (2010) Ynnovatsyonnyi potentsyal rehyona y eho otkritost po otnoshenyiu k vneshnei

srede [Innovative potential of the region and its openness to the external environment]. Upravlenye ekonomycheskymy systemamy, № 1(21). URL: <http://uecs.mcnp.ru>.

3. Bakhtyzyn A.R. (2010) Sravnytelnie otsenky ynnovatsyonnoho potentsyala rehyonov RF. Problemi prohnozyrovaniya [Comparative assessments of the innovative potential of the regions of the Russian Federation], № 3. P. 73–81.

4. Benovska L.Ya. Innovatsiyni potentsial rehionu ta umovy yoho realizatsii [Innovative potential of the region and conditions for its implementation] URL: <http://nbuv.gov.ua>.

5. Bilovodska O.A. (2009) Formuvannya marketynhovyykh kryteriiv shchodo otsinky innovatsiynoho potentsialu rehionu [Formation of marketing criteria for assessing the innovation potential of the region]. Mekhanizm rehuliuvaniya ekonomiky, № 4 (T. 2). P. 246–256.

6. Buniak N.M. (2011) Innovatsiyni potentsial rehionu: sutnist ta metodyka otsinky [Innovative potential of the region: the essence and methodology of evaluation]. Ekonomika ta derzhava, № 11. P. 38–40.

7. Halushko E.S. (1998) Povishenye efektyvnosti uspolzovaniya ynnovatsyonnoho potentsyala v usloviakh perekhoda k ryinochnym otnosheniyam [Increasing the efficiency of using innovative potential in a transition to market relations]. Dys. ... kand. ekon. nauk NAN Ukrainy; Ynstytut ekonomiky promishlennosti. – Donetsk, 1998.

8. Demyn O.A. Metodolohycheskye osnovy rehulirovaniya potentsyala ekonomycheskoho rozvytya rehiona [Methodological bases of regulation of the potential of economic development of the region]: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.02.03 / Demyn O.A.; Khar'kovskiy natsionalnyi unyversytet ym. V.N. Karazyna. – Kh., 2004. – 20 p.

9. Zhykhor O.B. (2006) Innovatsiyni potentsial rehionu ta pidkhody do yoho otsinky. [Innovative potential of the region and approaches to its evaluation] Komunalnoe khoziaistvo horodov, № 73. P. 56–66.

10. Kanihyn Yu.M. Nauchno-tekhnycheskyi potentsyal (problemy nakopleniya y yspolzovaniya) [Scientific and technical potential (problems of accumulation and use)]. – Novosybyrsk, 1974.

11. Kuur O.V. Reitynhovaia otsenka ynnovatsyonnoho potentsyala rehyonov Respublyky Kazakhstan [Rating assessment of the innovative potential of the regions of the Republic of Kazakhstan]. URL: http://www.rusnauka.com/15_APSN/67137.doc.htm.

12. Kutsai N.S. Problemy doslidzhennia pidkhodiv do traktuvanniia poniattia "innovatsiyni potentsial rehionu" [Problems of the study of approaches to the interpretation of the concept "innovative potential of the region"]. URL: <http://vlp.com.ua/node/741>.

13. Leonenko N.A. (2013) Innovatsiyni potentsial rehionu yak osnova vidtvorennia ekonomichnoho potentsialu. [Innovative potential of the region as a basis for the reproduction of economic potential] Biznes-Inform, № 11. P. 138–142.

14. Leshanych S.Ie. (2013) Formuvannya skladovyykh ekonomichnoho potentsialu rehionu [Formation of the components of the economic potential of the region]. Modeliuvaniya rehionalnoi ekonomiky. № 2.

15. Maslovska L.Ts. Stalyi rozvytok produktyvnykh syl rehioniv: teoriia, metodolohiia, praktyka [Sustainable development of the productive forces of the regions: theory, methodology, practice]: monohrafiia / L.Ts. Maslovska. – K.: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2003. – 366 p.

16. Podra O.P. (2010) Investytsii v liudskiy kapital yak chynnyk rozvytku informatsiynoho suspilstva. [Investing in human capital as a factor in the development of the information society] Ekonomichni nauky. Sektsiia "Ekonomichna teoriia ta ekonomichna istoriia". LNTU, Vypusk 7(28). Ch. 2.

17. Stepanenko N.O. (2009) Investuvannya v liudskiy kapital na suchasnomu etapi rozvytku ukrainskoi ekonomiky.[Investing in human capital at the current stage of development of the Ukrainian economy]. Byznys-Inform, № 11(2). P. 181–183.

18. Stetsenko T.O. Analiz rehionalnoi ekonomiky. [Analysis of the regional economy] Navch. posibnyk. K.: KNEU, 2002. 116 p.

19. Trukhyn S.A. Otsenka ynvestytsyonnoho pryvlekatelnosti y ynnovatsyonnoho potentsyala (na prymerе Altaiskoho kraia) [Estimation of investment attractiveness and innovation potential (on the example of Altai Territory)]. URL: http://elib.altstu.ru/elib/books/Files/pv2006_03_1/pdf/200truh.pdf.

20. Fatkhulyna L.Z. (2010) Metodolohiia analiza ynnovatsyonnoho potentsyala rehiona po faktoru obrazovaniya. [Methodology of analyzing the innovative potential of the region by the factor of education] Vestnyk UHATU, № 5(40). P. 233–242.

21. Shypulina Yu.S. Upravlinnia potentsialom innovatsiynoho rozvytku promyslovykh pidpriemstv [Management of the potential of innovative development of industrial enterprises]: dys. ... kand. ekon. nauk : spets. 08.02.02 "Ekonomika ta upravlinnia naukovo-tekhnychnym prohresom" / Yu.S. Shypulina. – Sumy: SDU, 2006. – 248 p.

22. Shutenko V.O. Innovatsiyni potentsial rehionu: teoretychnyi aspekt [Innovative potential of the region: theoretical aspect]. URL: <http://ena.lp.edu.ua>.

23. Shutenko V.O. Innovatsiyni potentsial rehionu: teoretychnyi aspekt. Visnyk Natsional'nogo universytetu "L'vivs'ka politehnika". Menedzhment ta pidpriemnytvo v Ukraini: etapy stanovlenn'a I problem rozvytku. 2001. № 436. S. 427–431.

Sokoliuk K.Yu.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Instructor at Department of Marketing and Advertising,
Vinnitsa Institute of Trade and Economics
Kyiv National University of Trade and Economics

Holovashchenko A.V.

Assistant Lecturer at Department of Marketing and Advertising,
Vinnitsa Institute of Trade and Economics
Kyiv National University of Trade and Economics

THE ECONOMIC POTENTIAL OF THE REGION: INNOVATION CONSTITUENT

The basic definitions of “the economic potential of the region” and approaches to the definition of its main components are analyzed in the article. Thus, the economic potential of the region is the aggregate possibilities of rational and efficient use of the region’s resources in the process of production of material goods and services for achieving the goal within the administrative-territorial formation.

It is identified that the driving force of the development of economic potential is innovation potential, which is a complex of interrelated resources and their implementation capabilities that determine the ability of the region’s economy to develop on the basis of constant search, use, and development of new areas and ways of effectively realizing actual and potential market opportunities. It’s the core of the economic potential and, at the same time, it’s organically entering into each of the economic potential constituent parts.

The determination of the essence and content of the innovative component of economic potential aims at further assessment of its condition, the definition of conditions for the formation, and development and further effective using. Research has revealed that the most common method is the quantitative assessment of innovation potential.

Also, research has shown that the national innovation system of the country is formed under the influence of such factors as: the availability of natural resources, forms of institutional interaction between public and private structures, the level of development of science and innovation potential, etc. The level of development of science and innovation potential directly depends on the availability and quality of human capital, which are the basis and the primary source of innovations. Since it’s a man, who with his intelligence and abilities creates completely new products.

Further promotion of the investment into human capital is an urgent problem for the Ukrainian economy and regional development in terms of the formation of innovation potential. Since the effective involvement of it in the production process is more necessary than the recommendation to eliminate unemployment and the discrepancy between the market demand for workers with the necessary education and its supply.